

Provedba inspekcijskog nadzora turističkog inspektora u ugostiteljskom objektu

Darko Marečić, dipl. iur.

Inspekcijske poslove u području djelatnosti ugostiteljstva i turističke pristojbe obavlja turistička inspekcija Državnog inspektorata, u okviru koje inspekcijski nadzor poslovanja ugostiteljskog objekta neposredno provode mjesno nadležni turistički inspektori. Što najčešće kontroliraju turistički inspektori u ugostiteljskom objektu i koje mjere su ovlaštene i dužni poduzeti u slučaju kada utvrde da se nadzirani ugostitelj ne pridržava propisanih obveza i/ili zabrana, pišemo u nastavku članka.

1. Uvod

Svaki inspekcijski nadzor, pa tako i inspekcijski nadzor koji provode turistički inspektori Državnog inspektorata obuhvaća nadzorne postupke kojima se provodi izravan uvid u opće i pojedinačne akte te poslovnu dokumentaciju i isprave, uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba radi utvrđivanja točnog i potpunog činjeničnog stanja, s ciljem da se u onom slučaju kada se stvarno stanje ne podudara s propisanim, primjenom upravnih i prekršajnih mjera nadziranoj osobi "prinudi" da svoje poslovanje uskladi s propisanim načinom i uvjetima poslovanja.

Inspekcijski nadzor može biti redovan (ako je planiran), izvanredan (povodom određenog događaja ili zaprimljene predstavke) i kontrolni (radi utvrđivanja ispunjenja rješenjem ili naredbom određene mjere). Prema predmetu kontrole, inspekcijski nadzor može biti potpun (sveobuhvatni) ili djelomični (kontrola određenog propisa). U odnosu na poduzimanje mjera prema nadziranom subjektu, inspekcijski nadzor može biti neupravan (kada se po okončanju postupka ne donosi rješenje) ili upravni (kada se zbog povrede propisa izriče propisana upravna mjera). Inspekcijski nadzor inspektor može obavljati samostalno ili u sastavu zajedničkog (koordiniranog) nadzora više inspektora različitih inspekcija (npr. zajedno sa sanitarnim inspektorom, veterinarskim inspektorom /ili inspektorom rada).

2. Općenito o turističkoj inspekciji

2.1. Djelokrug rada turističke inspekcije

Djelokrug rada turističke inspekcije Državnog inspektorata te dužnost i ovlasti turističkih inspektora propisani su **Zakonom o državnom inspektoratu** (u nastavku: ZDI)¹ i drugim posebnim zakonima čiju primjenu su turistički inspektori ovlaštene kontrolirati.²

Odredbom čl. 16. ZDI-a propisano je da inspekcijske poslove u području ugostiteljske djelatnosti, pružanja ugostiteljskih usluga, pružanja usluga u turizmu i turističke pristojbe obavlja turistička inspekcija. Navedeni poslovi podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora te provedbu zakona i drugih propisa kojima se uređuje način i uvjeti pod kojima pravne i fizičke osobe obavljaju ugostiteljsku djelatnost i/ili pružaju usluge u turizmu (uključujući i neregistrirano obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili neregistrirano pružanje ugostiteljskih usluga odnosno neregistrirano pružanje usluga u turizmu), prijava i odjava boravka turista te obračun, naplata i uplata turističke pristojbe na propisane račune turističkih zajednica, kao i obavljanje drugih inspekcijskih poslova sukladno posebnim zakonima.

Poslove neposrednog inspekcijskog nadzora u okviru propisanog djelokruga rada turističke inspekcije Državnog inspektorata obavljaju turistički inspektori sa mjestom rada u Središnjem uredu Državnog

1 Nar. nov., br. 115/18., 117/21. i 67/23.

2 Više o ustrojstvu te ovlastima i dužnostima inspektora Državnog inspektorata, u članku autora ovoga članka "Novi Zakon o Državnom inspektoratu" objavljenom u časopisu RiPup br. 3/19 (str.188-194).

inspektorata, područnim jedinicama te ispostavama izvan sjedišta područne jedinice.³

2.2. Dužnost i ovlasti turističkih inspektora

U provedbi inspekcijskog nadzora, turistički inspektor (u nastavku: inspektor) je ovlašten pregledati poslovne i druge prostorije i prostore, opremu i sredstva kojima se obavlja djelatnost ugostiteljstva, izvršiti uvid u statusnu i poslovnu dokumentaciju, pregledati hranu, piće i napitke te tražiti na uvid identifikacijske dokumente osoba zatečenih u nadzoru kao i uzimati izjave nadzirane osobe i drugih sudionika (zaposlenika i gosta) zatečenih u nadzoru. O provedenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik u skladu s odredbama Zakona o općem upravnom postupku,⁴ od kojih jedan primjerak obvezno uručuje ili dostavlja nadziranoj osobi ili njenom zakonskom zastupniku ili opunomoćeniku, odnosno osobi zatečenoj u inspekcijskom nadzoru.

Ako je propisano da se u slučaju utvrđene nezakonitosti izriče određena upravna mjera, inspektor je dužan istu rješenjem izreći (osim ako su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora ili kad izvršenje nije moguće, što inspektor utvrđuje i navodi u zapisniku).⁵ Ako inspektor nadzorom utvrdi da je povredom propisa počinjen prekršaj, dužan je protiv počinitelja prekršaja pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga mjesno nadležnom općinskom sudu ili prije pokretanja prekršajnog postupak izdati prekršajni odnosno obvezni prekršajni nalog ili pak na mjestu izvršenja prekršaja izreći i naplatiti novčanu kaznu ako je ista za utvrđeni prekršaj propisana. Ako inspektor utvrdi postojanje osnovane sumnje da je povredom propisa počinjeno kazneno djelo obvezan je mjesno nadležnom općinskom državnom odvjetništvu protiv počinitelja podnijeti kaznenu prijavu (npr. to bi bio slučaj neovlaštenog skidanja ili povrede službenog pečata kojim je inspektor zapečatio ugostiteljski objekt u kojem je utvrđeno obavljanje neregistrirane ugostiteljske djelatnosti).

Iznimno, inspektor Državnog inspektorata (osim inspektora rada u području radnih odnosa i zaštite na radu) neće prekršajno procesuirati počinitelja prekršaja ako su ispunjeni uvjeti za primjenu oportuniteta (nepoduzimanja prekršajnog progona) propisani čl. 73 ZDI-a ili je oportunitet dopušten drugim posebnim zakonom. U odnosu na djelatnost ugostiteljstva, oportunitet je predviđen čl. 42.a ZUD-a. Prema toj odredbi, turistički inspektor neće protiv počinitelja prekršaja podnijeti optužni prijedlog, odnosno izdati prekršajni nalog, ili naplatiti kaznu na mjestu izvršenja prekršaja ako: počinitelj prekršaja tijekom inspekcijskog nadzora, odnosno do donošenja rješenja otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijskom nadzoru, što će turistički inspektor utvrditi u zapisniku; je za utvrđene nepravilnosti doneseno rješenje, a počinitelj prekršaja je postupio po izvršnom rješenju inspektora; počinitelj prekršaja očitovanjem na zapisnik preuzme obvezu da u određenom roku otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspekcijskom nadzoru za koje se ne izriče upravna mjera, a turistički inspektor utvrdi da je počinjen prekršaj (radi ispunjenja ove obveze, inspektor će počinitelju prekršaja izda-

ti pisanu naredbu u sklopu zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru u kojoj će, ovisno o prirode obveze, točno odrediti obvezu i rok za izvršenje). Postupanje nadzirane osobe na opisani način odnosno ispunjavanje uvjeta za primjenu oportuniteta, inspektor utvrđuje u zapisniku. Ako nadzirana osoba ne postupi na prethodno opisan način ili ne ispunji preuzetu obvezu u određenom roku iz naredbe, inspektor je dužan bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora, odnosno od dana kontrole izvršenja rješenja kojim je utvrđeno da stranka nije postupila po rješenju ili od roka za ispunjenje obveze iz naredbe, podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdati prekršajni nalog ili naplatiti kaznu na mjestu izvršenja prekršaja ako je ista propisana.

ističemo...

Turistički inspektor neće primijeniti načelo oportuniteta nego će prekršajno procesuirati počinitelja prekršaja u svim slučajevima kada je za utvrđenu povredu propisa propisana mjera zabrane, u slučaju ponavljanja prekršaja u istom objektu, te za prekršaje taksativno navedene u odredbi čl. 42.a st. 4. ZUD-a, kao i u svim onim slučajevima kada je njegova primjena isključena posebnim zakonom.

Kada je riječ o turističkoj inspekciji, turistički inspektor neće primijeniti oportunitet za prekršaje iz Zakona o turističkoj pristojbi, budući je odredbom čl. 24. toga Zakona izriječno propisano da je "nadležni inspektor **dužan bez odgađanja, a najkasnije u roku do 15 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka odnosno izdati prekršajni nalog ili naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje utvrđene ovim Zakonom**".⁶

3. Dužnost osoba koje podliježu inspekcijskom nadzoru

3.1. Općenito o dužnosti nadzirane osobe i sudionika zatečenih u nadzoru

Odredbom čl. 61. st. 3. ZDI-a propisano je, da je fizička osoba koja podliježe inspekcijskom nadzoru i/ili sudionik u inspekcijskom nadzoru⁷ odnosno druga osoba zatečena u nadzoru dužna, na zahtjev inspektora, predočiti mu na uvid javnu ispravu na temelju koje može provjeriti i utvrditi njen identitet (npr. osobnu iskaznicu, putovnicu), u protivnom odgovara za prekršaj iz čl. 128. ZDI-a. Ugostitelj koji podliježe inspekcijskom nadzoru i/ili sudionik odnosno druga osoba zatečena u nadzoru, sukladno čl. 61. st. 4. ZDI-a, dužna je na traženje inspektora dati mu izjavu s točnim pojedinostima važnim za utvrđenje činjenica u započetom inspekcijskom nadzoru, u protivnom odgovara za prekršaj iz čl. 129. ZDI-a. Nadalje, odredbom čl. 63. ZDI-

3 Ispostave unutar: Područnog ureda Zagreb: Bjelovar, Daruvar, Karlovac, Kutina, Ogulin, Sisak; Područnog ureda Varaždin: Čakovec, Koprivnica, Krapina, Križevci, Zabok i Zlatar; Područnog ureda Osijek: Đakovo, Našice, Nova Gradiška, Požega, Slavonski Brod, Vinkovci, Virovitica, Vukovar i Županja; Područnog ureda Rijeka: Gospić, Krk, Pag, Pazin, Poreč, Pula i Senj; te Područnog ureda Split: Dubrovnik, Korčula, Makarska, Šibenik, Zadar, Ploče, Metković Imotski i Knin.

4 Nar. nov., br. 47/09 i 110/21)

5 Čl. 70. st. 3. ZDI

6 Više o primjeni oportuniteta u postupanju inspektora Državnog inspektorata, u članku autora ovoga članka "Primjena načela oportuniteta u postupanju inspektora inspektorata Državnog inspektorata" objavljenom u časopisu RiPup br. 10/22 (str.150-162).

7 Pod sudionikom zatečenim u inspekcijskom nadzoru, bez nazočnosti nadzirane osobe, u smislu odredbe čl. 96. ZDI smatra se zaposlenik nadzirane osobe odnosno osoba koja u ime i za račun nadzirane osobe pruža ugostiteljsku uslugu (npr. konobar) i/ili uslugu u turizmu (npr. voditelj poslovnice turističke agencije) te osoba koja koristi tu uslugu (npr. gost koji konzumira naručenu ugostiteljsku uslugu pića ili uslugu smještaja, putnik-česnik turističkog putovanja koje organizira turistička agencija).

a propisano je da su pravne i fizičke osobe koje podliježu inspeksijskom nadzoru dužne inspektorima omogućiti obavljanje nadzora⁸ i osigurati uvjete za neometani rad, kao i da su dužne, na traženje inspektora privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspeksijskog nadzora, ako inspektor ne bi mogao na drugi način obaviti inspeksijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje (zahtjev za privremenu obustavu poslovanja inspektor je dužan unijeti u zapisnik o obavljenom nadzoru). Odredbom čl. 64. ZDI-a propisano je da pravne i fizičke osobe moraju na pisano traženje inspektora, u primjermom roku koji odredi inspektor, dostaviti ili pripremiti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspeksijskog nadzora. Neomogućavanje obavljanja nadzora ili neosiguravanje uvjeta za neometan rad inspektora, ili privremeno neobustavljanje poslovanja objekta na traženje inspektora, kao i neizvršavanje zatražene radnje odnosno ne pripremanje i/ili nedostavljanje točnih i/ili potpunih podataka na pisano traženje inspektora, ili njihovo dostavljanje izvan roka određenog za njihovu dostavu, prekršajno je sankcionirano odredbom čl. 127. ZDI-a.

3.2. Osiguranje statusne i poslovne dokumentacija u ugostiteljskom objektu

Kako bi se turističkom inspektorima omogućilo da što lakše obavljaju inspeksijski nadzor, predložimo ugostiteljima da svakodnevno, tijekom obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu drže (imaju) statusnu, poslovnu i radnopravnu dokumentaciju odnosno isprave u izvorniku ili preslici kako bi istu mogli predložiti na uvid inspektorima na njihov zahtjev.

Nastavno dajemo prikaz dokumenata i isprava koje bi svaki ugostitelj trebao imati u svom ugostiteljskom objektu za vrijeme obavljanja ugostiteljske djelatnosti: **a) statusna dokumentacija:** rješenje o registraciji pravne osobe odnosno otvaranju obrta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (rješenje trgovačkog suda o osnivanju trgovačkog društva, zadruge, ustanove odnosno za ugostitelja pravnu osobu, obrtnica za ugostitelja obrtnika, a ako se ugostiteljska djelatnost obavlja u izdvojenom pogonu i rješenje o upisu izdvojenog pogona u obrtni registar, za udruhu koja obavlja ugostiteljsku djelatnost – rješenje o upisu u registar udruga); rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za vrstu ugostiteljskog objekta u kojoj ugostitelj obavlja djelatnost i kategoriji, ako se ugostiteljski objekt kategorizira; potvrda o prijavi ugostiteljske djelatnosti Državnom zavodu za statistiku s naznakom razvrstavanja djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD-07; potvrda poslovne banke u kojoj je otvoren račun ugostitelja s naznakom IBAN-a banke i brojem računa; punomoć za zastupanje ako je dana; odluka o odgovornoj osobi u ugostiteljskom objektu ako je donijeta; i **b) poslovna dokumentacija:** preslike ispostavljenih računa ili uvid u ispostavljene račune za pružene usluge; normativ o utrošku namirnica za pripremu jela, pića i napitaka; odluka ili rješenje predstavničkog ili izvršnog tijela kojima se određuje mogućnost duljeg ili kraćeg radnog vremena ugostiteljskog objekta od propisanog; dokaz o tome da račune za pruženu uslugu gostiju ugostitelj naplaćuje od turističke agencije ili drugog naručitelja usluge; ugovori o izvršenoj usluzi pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka u slučaju organiziranja prigodnih svečanosti (poslovni ručkovi, proslava mature, vjenčanja i sl.) ako se usluge

naplaćuju sukladno ugovoru; evidencija o zaprimljenim prigovorima gosta ili omogućavanje uvida u računalo ako se ista vodi u elektronskom obliku; ugovor o zakupu (leasingu) vozila kojima se jela dostavljaju izvan objekta (catering usluga); a za ugostiteljske koji pružaju usluge smještaja i: polica osiguranja gostiju u od posljedica nesretnog slučaja, ugovor s turističkom agencijom o gostima u smještaju (lista gostiju), popis gostiju ili uvid sustav eVisitor koji se vodi putem računala radi kontrole pravovremene prijave i odjave gosta, dokaz o izvršenoj uplati turističke pristojbe na odgovarajući račun turističke zajednice za ugostiteljski objekt za smještaj te kućni red.⁹

4. Pravna osnova nadzora turističkog inspektora

Pravnu osnovu za obavljanje inspeksijskih nadzora koje provode turistički inspektori čine propisi (zakoni i pravilnici) kojima se uređuje obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili druga upravna područja čiju primjenu su ovlaštene nadzirati turistički inspektori. Način i uvjeti pod kojima pravne i fizičke osobe mogu obavljati ugostiteljsku djelatnost odnosno pružati ugostiteljske usluge, propisan je **Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti** (nastavku: ZUD)¹⁰ i njegovim provedbenim pravilnicima. Obveza plaćanja turističke pristojbe, način utvrđivanja visine turističke pristojbe te prijava i odjava turista u ugostiteljskim objektima za smještaj, propisani su **Zakonom o turističkoj pristojbi** (u nastavku: ZTP)¹¹ i pravilnicima kojima se utvrđuje najniži i najviši iznos turističke pristojbe za ugostitelje, visini i načinu plaćanja turističke pristojbe za čarterska plovila, brodove za višednevna kružna putovanja i nautičare te način prijave i odjave turista putem sustava eVisitor.

⁹ Iako to nije predmet ovog članka, smatramo korisnim napomenuti da ugostitelj mora u ugostiteljskom objektu osigurati (imati) i svu drugu dokumentaciju i isprave propisanu posebnim propisima čiju primjenu nadziru druge inspekcije u sastavu Državnog inspektorata. Na primjer, za potrebe: a) inspekcije rada u području radnih odnosa: pored ugovora o radu ili potvrde o sklopljenom ugovoru o radu za zaposlene radnike, prijava radnika nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja; za strane državljane, dozvole za boravak i rad ili potvrda o prijavi rada; za studente – ugovor o obavljanju studentskih poslova; za radnika maloljetnika, suglasnost zakonskog zastupnika ili odobrenje tijela nadležnog za poslove socijalne skrbi; evidencija o radnicima i radnom vremenu, uključujući i sezonski zaposlene radnike; isplatne liste radnika radi uvida u iskazivanja dvojnog iskazivanja iznosa u kunama i eurima te sadržaja isplatne liste; b) inspekcije rada u području zaštite na radu: procjena rizika za ugostiteljski objekt ako se ista mora izrađivati ovisno o vrsti objekta; zapisnik o obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija niskog napona; zapisnik o obavljenom ispitivanju radnog okoliša u radnoj prostoriji ako je propisano za vrstu ugostiteljskog objekta; zapisnici o ocjeni (teoretskoj i praktičnoj) osposobljenosti za rad na siguran način ako je to propisano za poslove koji radnik obavlja; uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti radnika za poslove s posebnim uvjetima (npr. za radnika koji radi u nepovoljnoj klimi); zapisnici o ispitivanju radne opreme; uvjerenje o osposobljenosti za pružanje prve pomoći za radnika ako je obzirom na broj radnika u objektu to propisano; c) sanitarne inspekcije: analitičko izvješće o ispitivanju vode u slučaju ugostiteljskog objekta u kojima se priprema i uslužuju jela, pića i napitke; izvješće o ispitivanju buke u ugostiteljskoj objektu u kojem se emitira ili izvodi glazba; potvrda o završenom tečaju o stjecanju potrebnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni osoba koje pripremaju i/ili uslužuju hranu; sanitarna knjižica za svaku osobu u objektu koja dolazi u dodir s nepretpakiranom hranom; izvod iz Registra subjekata i pripadajućih objekata u poslovanju s hranom iz nadležnosti sanitarne inspekcije; evidencija o provođenju preduvjetnih programa higijene hrane odnosno evidencija o provedbi HACCP-a sustava, ovisno o kategoriji rizika u koji je ugostiteljski objekt u razvrstan. Ugostitelji koji u ugostiteljskom objektu koji se vodom opskrbljuje iz vlastitog sustava ili je spojen na lokalni vodovod, a u kojem se pripremaju i uslužuju jela, pića i napitci za 20 i više osoba, kao i kampovi, obvezni su dati na analizu uzorke vode namijenjene za ljudsku potrošnju radi provjere sukladnosti parametra iz čl. 36. st.2. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju (Nar. nov., br. 30/23.).

¹⁰ Nar. nov., 121/16., 99/18., 25/19., 38/19., 32/20., 42/20. i 126/21.

¹¹ Nar. nov., br. 52/19., 32/20. i 42/20.

Od posebnih zakona čiju primjenu nadziru turistički inspektori navodimo: **Zakon o obrtu** (u nastavku: ZO)¹²—u odnosu na uvjete i način obavljanja ugostiteljske djelatnosti u obrtu; **Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti** (u nastavku: ZZSOND)¹³—u odnosu na neregistrirano obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno neregistrirano pružanje ugostiteljskih usluga; **Zakon o uslugama**¹⁴—u odnosu na zabranu isticanja dviju cijena iste usluge, posebno (niže) cijene za za domaće goste, a posebno (više) cijene za strane goste državljane neke od država članica Europskog gospodarskog prostora (EPG-a)¹⁵ i **Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda** (u nastavku: ZOUDP)¹⁶—u odnosu na uvjete pod kojima je dopušteno pušenje u ugostiteljskom objektu.¹⁷

U nastavku članka dajemo prikaz predmeta inspekcijskog nadzora odnosno odredbi temeljenih zakona čiju primjenu turistički inspektori kontroliraju tijekom provođenja redovnog inspekcijskog nadzora u ugostiteljskom objektu.

5. Uvjeti za legalno obavljanja ugostiteljske djelatnosti

5.1. Općenito o uvjetima za legalno obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Način i uvjeti pod kojima pravne i fizičke osobe mogu legalno obavljati ugostiteljsku djelatnost odnosno pružati ugostiteljske usluge, propisan je odredbama ZUD-a i njegovim provedbenim pravilnicima. U smislu ovoga Zakona, ugostiteljska djelatnost je pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka i pružanje usluga smještaja, kao i pripremanje jela, pića i napitaka za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (u prijevoznom sredstvu, na priredbama i sl.) i opskrba tim jelima, pićima i napitcima (catering), a obavlja se u ugostiteljskom objektu, namijenjenom, uređenom i opremljenom za pružanje ugostiteljskih usluga.

Da bi pravna i fizička osoba – obrtnik mogla legalno obavljati djelatnosti ugostiteljstva potrebno je ispuniti dva osnovna uvjeta: a) da djelatnost ugostiteljstva registrira (evidentira, odnosno upiše) u odgovarajući (sudski odnosno obrtni) registar, čime stječe status ugostitelja; i b) da od nadležnog tijela ishodi rješenje o tome da ugostiteljski objekt ispunjava propisane uvjete za vrstu u kojoj posluje, a ako je propisano i uvjete za kategoriju, poseban standard i dodijelenu oznaku kvalitete.

Međutim, ovim je Zakonom određeno da uz uvjete propisane za ugostitelje, djelatnost ugostiteljstva mogu obavljati pravne i fizičke

osobe iz čl. 5.st.2. ZUD-a, ali samo ako ih pružaju na način i uz uvjete propisane tom odredbom.¹⁸ To znači, da navedene pravne i fizičke osobe – obrtnici nisu obvezni registrirati djelatnost ugostiteljstva, ali su obvezni ishoditi rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za vrstu i kategoriju ugostiteljskog objekta u kojem obavljaju djelatnost ugostiteljstva.

Dodajemo da pored ugostitelja, bez registriranja ugostiteljske djelatnosti i bez ishođenja rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta za neku od vrsta ugostiteljskog objekta, svaka pravna i fizička osoba (uključujući i obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo) kao sudionik proslava i manifestacija koje u promidžbeno-turističku svrhu organiziraju turističke zajednice i/ili jedinice lokalne samouprave (u nastavku: JLS) ili drugi organizator uz odobrenje JLS može na tim događanja pružati usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka, uz obvezu isticanja tvrtke odnosno naziva, isticanja i pridržavanja istaknutih cijena, izdavanja čitljivog i točnog računa pruženu uslugu te isticanja na vidljivom mjestu zabrane usluživanja alkoholnih pića i drugih pića koji sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina i poštivanja te zabrane.

U odredbi čl. 6. ZUD-a taksativno su navedene pravne i fizičke osobe na koje se ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona kada pružaju usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka na način i uz uvjete propisane tom odredbom, što znači da se te usluge tom slučaju ne smatraju ugostiteljskim uslugama.¹⁹

18 Uz uvjete propisane za ugostitelje, djelatnost ugostiteljstva mogu obavljati: javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjem prirode; zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita: ugostiteljske obrazovne ustanove te učenički i studentski centri—u svojim poslovnim prostorijama i prostorima; Javna ustanova "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar"; Hrvatski ferijalni i hostelski savez u objektima omladinskog turizma (hostelima)—za svoje članove i članove međunarodnih udruga omladinskog turizma kojih je savez član; Hrvatski planinarski savez i njegove članice—u svojim planinarskim objektima—prvenstveno za svoje članove i članove međunarodnih udruga planinara kojih je savez član; lovačke i ribičke udruge—u svojim klupskim prostorijama i prostorima, za svoje članove i druge registrirane lovce, odnosno ribolovce; ustanove koje obavljaju kazališnu djelatnost—u svojim poslovnim prostorijama i prostorima, u svrhu pripreme i usluživanja napitaka, pića, slastica i sl., za potrebe svojih posjetitelja; muzeji i galerije koje obavljaju muzejsku djelatnost—u svojim poslovnim prostorijama i prostorima, za posjetitelje muzeja, odnosno galerije; amaterske sportske udruge—za svoje potrebe, u svojim poslovnim prostorijama i prostorima; te pružateljci usluga socijalne skrbi—u svojim poslovnim prostorijama i prostorima u svrhu pripreme i usluživanja napitaka, pića, slastica i sl., za potrebe svojih korisnika.

19 Odredbe ZUD-a ne primjenjuju se na: pružanje usluga prehrane i smještaja u objektima socijalne skrbi, zdravstva, odgoja i obrazovanja i drugih sličnih ustanova—ako te usluge pružaju djelatnici navedenih ustanova djelatnicima i korisnicima tih ustanova, ili nekim drugim od navedenih usluga ili korisnicima drugih pružatelja socijalnih usluga ili udometeljima i njihovim korisnicima, kao i na usluge prehrane u smještaju koje pružaju obrtnici registrirani za obavljanje djelatnosti dadilje u prostoru u kojem obavljaju tu djelatnost—ako te usluge djelatnici obrta pružaju svojim djelatnicima i korisnicima usluga dadilje; pružanje usluga prehrane pripadnika Oružanih snaga RH i djelatnika Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova—ako te usluge pružaju njihovi djelatnici, kao i na pružanje usluga prehrane i smještaja pripadnika ministarstva obrane i oružanih snaga drugih država; organiziranje prehrane i smještaja koje organizira Savez izviđača Hrvatske i njegove udruge članice, za članove ovoga saveza i Svjetske organizacije izviđačkog pokreta, radi obavljanja djelatnosti udruge; pružanje usluga prehrane (toplog obroka), napitaka i bezalkoholnog pića, bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi koje za potrebe svojih djelatnika organiziraju pravne i fizičke osobe te državne tijela i tijela općina, gradova i županija u svojim poslovnim prostorijama i prostorima, za vrijeme trajanja radnog vremena, a udruge za svoje članove u svojim poslovnim prostorijama i prostorima dok se obavlja njihova osnovna djelatnost ili aktivnost; pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka koje organiziraju dobrovoljna vatrogasna društva za svoje članove, članove drugih vatrogasnih organizacija te građane, u svojim poslovnim prostorijama i prostorima—za vrijeme održavanja vatrogasnih natjecanja, obilježavanja obljetnica i ostalih vatrogasnih manifestacija, do najviše 4 puta u jednom kalendarskoj godini, uz prethodnu prijavu

12 Nar. nov., br. 143/13., 127/19. i 41/20.-ispr.

13 Nar. nov., br. 61/11. i 66/19.

14 Nar. nov., br. 80/11.

15 Europski gospodarski prostor (EGP) okuplja države članice Europske unije i tri države članice EFTA-e (Island, Lihtenštajn i Norvešku).

16 Nar. nov., br. 45/17. i 114/18.

17 Pored navedenih zakona, u djelokrugu rada turističkih inspektora je i kontrola primjene odredbi: Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti kojima se uređuju uvjeti i način pružanja ugostiteljskih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu i u domaćinstvu te plaćanje turističke pristojbe za pružanje ugostiteljske usluge smještaja u objektima na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu i u domaćinstvu, kao i primjena: Zakona udrugama (Nar. nov., br. 74/14., 70/17., 98/19. i 151/22.) i Zakona o ustanovama (Nar. nov., br. 76/93., 29/97., 47/99., 35/08., 127/19. i 151/22.)—u odnosu na obavljanje ugostiteljske djelatnosti od strane pojedinih udruga i ustanova; Zakona o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17., 25/19. 98/19., 32/20. i 71/21.)—u odnosu na način i uvjete pružanja usluga u turizmu i Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., 29/18., 32/19. i 18/23.)—u odnosu na pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga usluga kao dopunskih djelatnosti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, a koji propisi nisu predmet razmatranja u ovom članku.

Ugostiteljska djelatnost obavlja se u ugostiteljskim objektima koji se, obzirom na vrstu ugostiteljskih usluga koje se u njima pružaju razvrstavaju u skupine Hoteli, Kampovi, Ostali ugostiteljski objekti za smještaj, Restorani, Barovi, Catering objekti i Objekti jednostavnih usluga. Polazeći od načina usluživanja i pretežitosti usluga koje se pružaju u objektu, ugostiteljski objekti unutar pojedine skupine razvrstavaju se u pojedine vrste²⁰ (ugostitelj može poslovati u najviše dvije vrste ugostiteljskih objekata), a pojedine vrste ugostiteljskih objekata za smještaj se kategoriziraju.²¹ Ako su ispunjeni uvjeti za dodjelu posebnog standarda ili oznake kvalitete, pojedinim vrstama ugostiteljskih objekata (na zahtjev ugostitelja) nadležno tijelo može utvrditi poseban standard²² i ili dodijeliti oznaku kvalitete. Minimalni

uvjeti za pojedinu vrstu i uvjeti za pojedinu kategoriju ugostiteljskog objekta te uvjeti za dodjelu posebnog standarda i oznaku kvalitete propisani su posebnim pravilnicima.²³

ističemo...

Ugostitelj smije započeti s obavljanjem ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu tek nakon što nadležno tijelo izda rješenje o tome da su ispunjeni propisani minimalni uvjeti za vrstu, a za ugostiteljski objekt za koji je to predviđeno i uvjeti za kategoriju, poseban standard oznaku kvalitete objekta u kojoj ugostitelj posluje.

mjesno nadležnom uredu turističke inspekcije prema svome sjedištu, najkasnije 3 dana prije održavanja navedenih događanja te obvezu izdavanja čitljivog i točnog računa za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu; pripremanje i usluživanje jela, napitaka i pića bez namjere stjecanja dobiti koje udruge umirovljenika organiziraju za članove udruge u svojim klupskim prostorijama; pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka koje organiziraju udruge i ustanove nacionalnih manjina u svojim prostorijama i prostorima održavanja manifestacija radi očuvanja, promicanja i iskazivanja nacionalnog i kulturnog identiteta; organiziranje smještaja za sudionike domaćih ili međunarodnih umjetničkih programa koji u vlastitim objektima organiziraju ustanove kulture, udruge i druge organizacije u kulturi, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za kulturu; korištenje prostorija pravnih i fizičkih osoba za smještaj njihovih sezonskih i terenskih radnika radi obavljanja poslova; te organiziranje prehrane i smještaja te pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka u objektima i kampovima u kojima se organizirano provodi zbrinjavanje evakuiranih građana, koje u slučaju velike nesreće i katastrofe organiziraju i provode operativne snage sustava civilne zaštite.

- 20 Ugostiteljski objekti iz skupine Restorani, razvrstavaju se u neku od slijedećih vrsta: restoran, gostionica, zdravljak, zalagajnica, pečenjarnica, pizzeria, bistro, slastičarnica i objekt brze prehrane (fast food). Ugostiteljski objekti iz skupine Barovi, razvrstavaju se u slijedeće vrste: kavana, noćni klub, disco klub, caffe bar, pivnica, buffet, krčma, konoba, klet, beach bar i kušaonica. Ugostiteljski objekti iz skupine Objekt jednostavni usluga, razvrstavaju se u vrste: objekt jednostavnih usluga u kiosku, objekt jednostavnih brzih usluga, objekt jednostavnih usluga u nepokretnom ili priključnom vozilu, objekt jednostavnih usluga u šatoru, objekt jednostavnih usluga na klupi i objekt jednostavnih usluga na kolicima ili sl. napravama. Ugostiteljski objekti iz skupine Catering objekti, imaju samo jednu vrstu i to pripremnica obroka (catering). Ugostiteljski objekti iz skupine Hoteli, razvrstavaju se u slijedeće vrste: hotel baština (heritage), difuzni hotel, hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani, pansion, integralni (udruženi) hotel, lječilišne vrste i hoteli posebnog standarda. Ugostiteljski objekti iz skupine Kampovi, razvrstavaju se vrstu kamp, glamping i kamp odmorište. Skupina Ostali ugostiteljski objekti za smještaj uključuje slijedeće vrste ugostiteljskih objekata za smještaj: soba, apartman, studio apartman, kuća za odmor, prenočište, odmaralište za djecu, hostel, planinarski dom, lovački dom, učenički dom ili Studentski dom ili Akademis i objekt za robinzonski smještaj. Pojedine vrste ugostiteljskog objekta mogu biti klupskog tipa (klub), u kojima se ugostiteljske usluge pružaju samo određenoj skupini gostiju (članovima kluba).
- 21 Ugostiteljski objekti iz skupine Hoteli kategoriziraju se u kategorije koje se označavaju zvjezdicama (vrst hotel, aparthotel i turističko naselje ima četiri kategorije koje se označavaju sa 2., 3., 4. i 5 zvjezdica; vrsta turistički apartmani ima tri kategorije koje se označavaju sa 2., 3., 4. zvjezdice), osim vrste pansion koji ima dvije kategorije koje se označavaju sa "standard" i "pansion". U skupini Kamp, kategoriziraju se vrsta kamp koji ima četiri kategorije koje se označavaju sa 2., 3., 4. i 5 zvjezdica te vrsta glamping koji ima dvije kategorije koje se označavaju sa 4. i 5 zvjezdica. Unutar skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj, kategoriziraju se vrste soba i studio apartman koji imaju 3 kategorije koje se označavaju sa 2., 3. i 4. zvjezdice te apartman i kuća za odmor koji imaju četiri kategorije koje se označavaju sa 2., 3., 4 i 5 zvjezdica.
- 22 Vrste posebnog standarda koje se mogu dodijeliti ugostiteljskim objektima iz skupine Hoteli vrste hotel, hotel baština, difuzni hotel, udruženi hotel, aparthotel, turističko naselje i turistički apartmani su: BUSINESS (Poslovni), MEETINGS (Za sastanke), CONGRESS (Kongresni), CLUB (Klub), CASINO (Kasino), HOLIDAY RESORT (Odmorišni), COASTAL HOLIDAY RESORT (Priobalni odmorišni), FAMILY (Obiteljski), SMALL&FRIENDLY (Mali i prijateljski), SENIOR CITIZENS (Za starije osobe); HELATH&FITNESS (Zdravlje i fitness), WELLNESS, DIVING CLUB (Ronilački klub), MOTEL (Motel), SKI (Ski), ZA OSOBE S INVALIDITETOM i BIKE (Za bicikliste).

Za koje vrste ugostiteljskih objekata rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta donosi nadležno upravno tijelo u Gradu Zagrebu odnosno županiji u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave u području ugostiteljstva, propisano je čl. 20. ZPUT-a, a za koje vrste rješenje donosi Ministarstvo sporta i turizma propisano je čl. 21. istog Zakona. (u nastavku: nadležno tijelo).²⁴

Iznimno, ugostitelj može povremeno (za vrijeme trajanja manifestacija, sajmova, prigodnih priredbi i sl.) izvan svog ugostiteljskog objekta pružati ugostiteljske usluge sukladno već ishođenom rješenju nadležnog tijela, uz odobrenje općine/grada na području kojeg se takav događaj održava.²⁵

5.2. Registriranje ugostiteljske djelatnosti

Ugostiteljsku djelatnost legalno mogu obavljati pravne osobe i obrtnici samo ako su djelatnost ugostiteljstva upisali (registrirali) u odgovarajućem registru (trgovačka društva i zadruge djelatnost ugostiteljstva evidentiraju u sudskom registru pri trgovačkom sudu mjesno nadležnom prema sjedištu pravne osobe, a obrtnici, djelatnost ugostiteljstva upisuju u obrtnom registru odnosno obrtnici pri nadležnom upravnom tijelu u županiji odnosno Gradu Zagrebu

23 Minimalni uvjeti za ugostiteljske objekte: u kojima se pružaju isključivo usluge pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka, propisani su Pravilnikom o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupine "Restorani", "Barovi", "Caterinag objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (Nar. nov., br. 82/07., 82/09., 75/12., 69/13. i 150/14.); u kojima se pružaju i usluge smještaja ili samo usluge smještaja, ovisno o skupini u koju su razvrstani, propisani su: Pravilnikom o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli (Nar. nov., br. 56716. i 120/19.), Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi (Nar. nov., br. 54/16., 68/19. i 120/19.) i Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Nar. nov., br. 54/16. i 69/17.). Uvjeti za dodjelu posebnog standarda „Hrvatska autohtona kuhinja“ koja se može utvrditi za ugostiteljske objekte iz skupine Restorani i Barovi propisani su Pravilnikom o utvrđivanju posebnog standarda – Hrvatska autohtona kuhinja (Nar. nov., br. 60/11), a uvjeti za dodjelu oznake kvalitete za ugostiteljski objekt vrste hotel (3., 4. i 5 zvjezdica) propisan je Pravilnikom za dodjelu oznake kvalitete ugostiteljskog objekta vrste hotel (Nar. nov., br. 9/16.).

24 Ministarstvo turizma i sporta na zahtjev ugostitelja rješenjem utvrđuje ispunjavanje uvjeta za vrstu i kategoriju ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli – za vrste hotela i vrste kojih se kategorije označavaju zvjezdicama te iz skupine Kampovi za vrstu Kamp i glamping, a za sve ostale vrste ugostiteljskih objekata, rješenje donosi nadležno upravno tijelo Grada Zagreba odnosno županije u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova iz područja ugostiteljstva, mjesno nadležno prema mjestu poslovanja ugostiteljskog objekta.

25 Više o obavljanju ugostiteljske djelatnosti, u člancima autora ovog članka: "Tko i uz koje uvjete može pružiti uslugu kampiranja" objavljenom u časopisu RiPup br. 6/23 (str. 138-149), "Ugostiteljstvo – odgovori na aktualna pitanja" objavljenom u časopisu RiPup br. 3/20 (str. 162-172), "Izmjene zakona iz područja ugostiteljstva i turizma" objavljenom u časopisu RiPup br. 5/20 (str. 168-174), "Obavljanje ugostiteljske djelatnosti sukladno posljednjoj noveli Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti" objavljenom u časopisu RiPup br. 5/19 (str. 179-192).

u čijem je djelokrugu obavljanja povjerenih poslova državne uprave iz područja obrta, mjesno nadležnom prema sjedištu obrta). U odgovarajući registar, djelatnost ugostiteljstva upisuje se odnosno evidentira pod oznakom odgovarajuće šifre razreda, skupine, odjeljka ili područja sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007–NKD²⁶ koji odgovara skupini odnosno vrsti ugostiteljskog objekta u kojoj ugostitelj namjerava obavljati ugostiteljsku djelatnost²⁷ ili pod opisnom oznakom "Djelatnost pružanja smještaja" odnosno "Djelatnost pripreme i usluživanja hrane" ovisno o tome koju uslugu ugostitelj pruža. U sudskom registru djelatnost ugostiteljstva može se evidentirati i opisno pod oznakom zvjezdice (*), npr. "**Pripremanje jela, pića i napitaka za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja i opskrba tim jelima, pićima i napitcima*" kojim je obuhvaćeno obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu iz skupine "Catering objekti" ili "**Pripremanje i usluživanja jela, pića i napitaka i pružanje usluga smještaja*" kojim je obuhvaćeno obavljanje ugostiteljske djelatnosti u svim skupinama odnosno vrstama ugostiteljskih objekata.

Ako pravna i fizička osoba obavlja ugostiteljsku djelatnost, a da istu djelatnost nije registrirala, tada je riječ o neregistriranom obavljanju ugostiteljske djelatnosti odnosno neregistriranom pružanju ugostiteljskih usluga, što je sankcionirano odredbama ZZSOND-a.

Kontrola: Da li je nadzirana osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost registrirana za obavljanje te djelatnosti?

Upravna mjera: ako nadzirana pravna i fizička osoba obavlja ugostiteljsku djelatnost koja nije upisana u odgovarajući registar—usmeno rješenje u zapisniku o zabrani obavljanja neregistrirane ugostiteljske djelatnosti (odnosno neregistrirano pružanje ugostiteljskih usluga) do otklanjanja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana od dana izdavanja usmenog rješenja (čl. 9. st. 1. toč. 1. ZZSOND—za pravnu osobu, a čl. 9. st. 1. toč. 3. istog Zakona—za fizičku osobu).

Prekršaj: ako pravna ili fizička osoba obavlja djelatnost ugostiteljstva, a za njeno obavljanje nije registrirana (čl. 10. st. 1. ZZSOND—za pravnu osobu, st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi, i st. 3. istog članka—za fizičku osobu), uz mjeru oduzimanja predmeta prekršaja i imovinske koristi ostvarene prekršajem (čl. 10. st. 9. istog Zakona).

5.3. Ishođenje rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta za ugostiteljski objekt

Ugostitelj ne smije započeti s obavljanjem ugostiteljske djelatnosti niti obavljati ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu prije nego što nadležno tijelo (na zahtjev ugostitelja) izda rješenje o tome da su ispunjeni propisani minimalni uvjeti za vrstu, a ako se objekt kategorizira i uvjeti za kategoriju u kojoj ugostiteljski objekt posluje. Ako ugostitelj započne obavljati odnosno obavlja ugostiteljsku dje-

latnost u ugostiteljskom objektu prije nego isходи rješenje, smatra se da obavlja neregistriranu ugostiteljsku djelatnost, što je također sankcionirano odredbama ZZSOND-a.

Kontrola: Da li je ugostitelj započeo s obavljanjem ugostiteljske djelatnosti ili obavlja ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu za koji prethodno nije ishodio rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta za vrstu i kategoriju (ako se objekt kategorizira)?

Upravna mjera: ako ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu, a nema rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za vrstu (i kategoriju)—usmeno rješenje u zapisniku o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta, do otklanjanja utvrđenih nedostataka (ishođenje rješenja), a najkraće na rok od 30 dana od dana izdavanja usmenog rješenja (čl. 9. st. 1. toč. 2. ZZSOND—za pravnu osobu, a čl. 9. st. 1. toč. 4. istog Zakona—za fizičku osobu).

Prekršaj: ako ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu za koji nema rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za vrstu u kojoj posluje, a ukoliko se objekt kategorizira i za kategoriju u kojoj posluje (čl. 10. st. 1. ZZSOND—za pravnu osobu, st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi, i st. 3. istog članka—za fizičku osobu), uz mjeru oduzimanja predmeta prekršaja i imovinske koristi ostvarene prekršajem (čl. 10. st. 9. istog Zakona).

6. Ispunjavanje propisanih uvjeta za ugostiteljski objekt

6.1. Minimalni uvjeti za vrstu i kategoriju ugostiteljskog objekta

Ugostitelj mora osigurati da ugostiteljski objekt, oprema i sredstva kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost tijekom poslovanja ugostiteljskog objekta stalno ispunjava propisane minimalne uvjete za vrstu i uvjete za kategoriju (ako je objekt kategoriziran) u kojoj objekt posluje i za koju je ugostitelj ishodio rješenje, kao i propisane uvjete za poseban standard ako je utvrđen i/ili oznaku kvalitete ako je objektu dodijeljena.

Kontrola: Da li je ugostiteljski objekt u kojem se pružaju ugostiteljske usluge za vrijeme poslovanja ispunjava propisane minimalne uvjete za vrstu (i kategoriju) u kojoj posluje sukladno izdanom rješenju nadležnog tijela, odnosno uvjeta propisane za standard koji je objektu rješenjem nadležnog tijela utvrđen i/ili uvjete za oznaku kvalitete koja je objektu rješenjem nadležnog tijela dodijeljena?

Upravna mjera: ako ugostiteljski objekt ne udovoljava propisanim uvjetima za vrstu i/ili kategoriju i/ili poseban standard i/ili oznaku kvalitete u kojoj posluje—rješenje o naređivanju otklanjanja utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u roku određenom u rješenju (čl. 44. st. 1. ZUD); a ukoliko se nedostaci i nepravilnosti ne otklone u roku određenom u prethodnom rješenju—rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu sve dok se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti ne otklone (čl. 44. st. 3. ZUD); ako utvrđeni nedostaci i nepravilnosti ugrožavaju zdravlje i život gostiju ili zaposlenog osoblja—usmeno rješenje u sklopu zapisnika o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu dok se utvrđeni nedostaci i nepravilnost ne otklone (čl. 44. st. 4. ZUD).

Prekršaj: ako ugostiteljski objekt ne udovoljava propisane uvjete za vrstu odnosno za kategoriju i/ili poseban standard i/ili oznaku kvalitete ili prestane ispunjavati propisane uvjete za vrstu, kategoriju, poseban standard i/ili oznaku kvalitete (čl. 46. st. 1. toč. 4. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovor-

26 Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007- NKD 2007 (Nar. nov., br. 58/07. i 72/07.).

27 Npr. ugostitelji koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost u nekoj od skupina ugostiteljskih objekata za smještaj, u odgovarajući registar upisuju djelatnost pod oznakom šifre razreda: 55.10.—"Hoteli i sličan smještaj"—za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u nekoj od vrsta objekata iz skupine Hoteli; 55.30.—"Kampovi i prostori za kampiranje"—za pružanje ugostiteljskih usluga u objektu iz skupine Kampovi; a oni koji obavljaju djelatnost pripremanja i usluživanja jela, pića i napitaka, djelatnost upisuju pod oznakom šifre razreda: 56.10. "Djelatnost restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane"—za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u nekoj od propisanih vrsta ugostiteljskih objekata iz skupine Restorani; 56.21.—"Djelatnost cateringa"—za pripremu obroka (catering); 56.30.—"Djelatnost pripreme i usluživanja pića"—za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u nekoj od vrsta ugostiteljskih objekata iz skupine Barovi.

nu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a ZUD), osim u slučaju donošenja rješenja iz čl. 44. st. 4. istog Zakona.

6.2. Pružanje ugostiteljskih usluga sukladno rješenju

U obavljanju ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, ugostitelj je dužan pružiti ugostiteljske usluge koje su utvrđene rješenjem nadležnog tijela.

Kontrola: Da li se u ugostiteljskom objektu pružaju ugostiteljske usluge utvrđene rješenjem nadležnog tijela?

Upravna mjera: ako: ugostitelj u ugostiteljskom objektu pruža ugostiteljske usluge koje nisu utvrđene rješenjem nadležnog tijela i/ili ne pruža ugostiteljske usluge koje su utvrđene rješenjem—rješenje o naređivanju otklanjanja utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u roku određenom u rješenju (čl. 44. st. 1. ZUD), a ako nedostaci i nepravilnosti ne budu otklonjeni u roku određenom u prethodnom rješenju—rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, dok se nedostaci ne otklone (čl. 44. st. 3. ZUD); utvrđeni nedostaci i nepravilnosti ugrožavaju zdravlje i život gostiju ili zaposlenog osoblja—usmeno rješenje u sklopu zapisnika o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu dok se utvrđeni nedostaci i nepravilnost ne otklone (čl. 44. st. 4. ZUD).

Prekršaj: ako ugostitelj pruža usluge koje nisu obuhvaćene rješenjem i/ili ne pruža ugostiteljske usluge koje su obuhvaćene rješenjem nadležnog tijela (čl. 46. st. 1. toč. 2. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a ZUD), osim u slučaju donošenja rješenja iz čl. 44. st.3. i 4. istog Zakona.

6.3. Obavljanje ugostiteljske djelatnosti suprotno rješenju

Ugostitelj je dužan obavljati ugostiteljsku djelatnost u onoj vrsti (kategoriji, posebnom standardu i oznaci kvalitete) ugostiteljskog objekta koja je utvrđena rješenjem nadležnog tijela kao i pružati one ugostiteljske usluge koje su utvrđene tim rješenjem.

Kontrola: Da li ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge suprotno rješenju nadležnog tijela?

Upravna mjera: ako ugostitelj u ugostiteljskom objektu obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge suprotno izdanom rješenju nadležnog tijela—rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti odnosno pružanja ugostiteljskih usluga u dijelu u kojem se ugostiteljska djelatnost obavlja odnosno ugostiteljske usluge pružanju, do otklanjanja utvrđenih nedostataka i nepravilnosti (čl. 43. st.1. ZUD).

Prekršaj: ako ugostitelj obavlja ugostiteljsku djelatnost odnosno pruža ugostiteljske usluge suprotno izdanom rješenju nadležnog tijela (čl. 46. st. 1. toč. 5. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

6.4. Uvjeti za pružanje ugostiteljskih usluga izvan ugostiteljskog objekta

Ugostitelj može sukladno čl. 12. st.1. ZUD-a povremeno (za vrijeme trajanja manifestacija, sajмова, prigodnih priredbi i sl.) izvan svoga ugostiteljskog objekta (za koji ima ishodoeno rješenje nadležnog tijela) pružiti ugostiteljske usluge sukladno vrsti ugostiteljskog objekta za koji je već ishodio rješenje i uz odobrenje JLS (općine/ grada) na području kojeg pruža ugostiteljske usluge.

Kontrola: Da li u ugostitelj, povremeno (za vrijeme trajanja manifestacija, sajмова i prigodnih priredbi i sl.) izvan svog objekta pruža ugostiteljske usluge sukladno onoj vrsti ugostiteljskog objekta za koji je ishodio rješenje i da li je za pružanje ugostiteljskih usluga izvan svog ugostiteljskog objekta ishodio odobrenja JLS?

Prekršaj: ako ugostitelj pruža ugostiteljske usluge izvan ugostiteljskog objekta koje nisu obuhvaćene ishodoenom rješenju nadležnog tijela za ugostiteljski objekt u kojem inače posluje (čl. 46. st. 1. toč. 3. ZUD- za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a istog Zakona).

7. Obavljanje ugostiteljske djelatnosti u obrtu

Obrtnici djelatnost ugostiteljstva obavljaju u vezanom obrtu, pod kojim se u smislu čl. 6. st. 1. toč. 2. ZO-a smatra obrt kod kojeg se kao uvjet traži ispiti o stručnoj osposobljenosti ili odgovarajuća srednja sprema ili majstorski ispit sukladno Pravilniku o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica²⁸ odnosno ovisno o vrsti ugostiteljskog objekta u kojemu se namjerava obavljati djelatnost.²⁹ Za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u objektu jednostavnih usluga dovoljan je uvjet stručne osposobljenosti prema Programu ispita o stručnoj osposobljenosti³⁰ za pripremate jednostavnih jela i slastica ili poslužitelja jela i pića, a za vrstu pečenjarnica, stručna osposobljenost za pečenjara. U nastavku navodimo one odredbe ZO koje inspektori najčešće kontroliraju u provedbi redovnog nadzora kod obrtnika.

Obrtnik može obavljati obrt u sjedištu obrta ili u jednom ili više izdvojenih pogona izvan sjedišta obrta (nadležno upravno tijelo izdaje rješenje o obavljanju i prestanku obavljanja obrta u izdvojenom pogonu), a obrt može obavljati sam ili putem poslovođe koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika (ime poslovođe nadležno upravno tijelo navodi u rješenju). Obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do najviše 1 godine, kako za sjedište obrta tako i za izdvojene pogone.

Kontrola: Da li obrtnik obavlja ugostiteljski obrt za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta i da li je nadležno upravno tijelo izdalo rješenje o obavljanju obrta izdvojenom pogonu, a poslovođa izdvojenog pogona u radnom odnosu kod obrtnika?

Upravna mjera: ako: obrtnik obavlja ugostiteljski obrt za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta (čl. 92. st.1. toč.2. ZO) ili obavlja obrt u sjedištu ili izdvojenom pogonu bez rješenja nadležnog upravnog tijela ili je u rješenju navedeno ime i prezime poslovođe koji više nije u radnom odnosu kod obrtnika (toč.st.1.toč.3. ZO)—rješenje o privremenoj zabrani obavljanja ugostiteljskog obrta i uporabe uređaja i opreme, dok se nedostaci i nepravilnosti ne otklone (čl. 92.st.1.ZO).

Prekršaj: ako obrtnik obavlja obrt: za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta (čl. 93. st.1. toč.11. ZO); u sjedištu ili izdvojenom pogonu bez rješenja nadležnog upravnog tijela (čl. 93.st.1. toč.10. ZO); putem radnika (poslovođe) koji ispunjava propisane uvjete, a nije zaposlen u punom radnom vremenu (čl. 93.st.1.toč.9. ZO), uz oduzimanje predmeta prekršaja i imovinske koristi ostvarene prekršajem—za sve prekršaje (čl. 93.st.2. ZO).

28 Nar. nov., br. 42/08.

29 Npr. majstorski ispit za kuhara uvjet je za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu vrste restoran i gostionica, a majstorski ispit za slastičara za vrstu slastičarnica u kojoj se pripremaju i uslužuju slastice.

30 Nar. nov. br. 101/95. i 5/04.

Obrtnik je dužan najkasnije 8 dana prije početka obavljanja obrta prijaviti tu činjenicu upravnom tijelu koje mu je izdao obrtnicu te istom tijelu prijaviti promjenu sjedišta obrta (o promjeni sjedišta upravno tijelo donosi rješenje). U svakom izdvojenom pogonu u kojem obrtnik obavlja vezani obrt obrtnik je dužan imenovati stručnog poslovođu koji ispunjavaju propisane uvjete. Ako obrtnik obavlja sezonski obrt tada može obrt obavljati samo u razdoblju upisanom u obrtnom registru (obrotnici), ali ne i izvan upisanog razdoblja (sezonsko obavljanje obrta može se obavljati najdulje 9 mjeseca unutar jedne kalendarske godine).

Kontrola: Da li je obrtnik prijavio nadležnom upravnom tijelu u propisanom roku početak obavljanja obrta i promjenu sjedišta obrta, a u svakom izdvojenom pogonu u kojem se obavlja vezani obrt, imenovao stručnog poslovođu te obavlja li sezonski obrt u razdoblju koji nije upisan u obrtni registar?

Prekršaj: ako obrtnik: obavlja sezonski obrt u razdoblju suprotno upisu u obrtnom registru (čl.93.st.1.toč.1. ZO); nije prijavio početak obavljanja obrta (čl. 93.st.1.toč.2.ZO); nije prijavio promjenu sjedišta obrta (čl.93.st.1.toč.5. ZO); uz oduzimanje predmeta prekršaja i imovinske koristi—za sve prekršaje (čl.93.st.2.ZO); nije u svakom izdvojenom pogonu u kojem obavlja vezani obrt imenovao stručnog poslovođu (čl.93.st.1.toč.8.ZO), uz primjenu oportuniteta (čl.73.ZDI).

8. Radno vrijeme ugostiteljskih objekata

Radno vrijeme ugostiteljskih objekata propisano je odredbom čl. 9. ZUD-a, na način da ugostiteljski objekti iz skupine Hoteli, Kampovi i Ostali ugostiteljski objekti za smještaj moraju obvezno raditi od 0.00 do 24.00 sata (ugostiteljski sadržaji unutar ovih ugostiteljskih objekata mogu raditi u zasebnom radnom vremenu), a ugostiteljski objekti iz skupine Restorani i Barovi mogu raditi od 6.00 do 24.00 sati (noćni klub, noćni bar i disco klub od 21.00 do 6.00 sati i to samo u zatvorenim prostorima). Ako se ugostiteljski objekti iz skupine Restorani i Barovi nalaze izvan naseljenih područja naselja tada mogu raditi od 0.00 do 24.00 sata, a oni koji posluju u zračnim lukama, željezničkim i autobusnim kolodvorima i sl. mogu raditi u radnom vremenu objekta u kojem se nalaze. Predstavničko tijelo JLS svojom odlukom propisuje radno vrijeme za ugostiteljske objekte iz skupine Objekti jednostavnih usluga i Catering objekata te radno vrijeme prostora za usluživanje (terasa) svih ugostiteljskih objekata, kao i kriterije za određivanje ranijeg završetka radnog vremena ugostiteljskih objekata (osim ugostiteljskih objekata za smještaj). Uz koje uvjete općinski načelnik odnosno gradonačelnik može skratiti (najduže za 2 sata) radno vrijeme ili odrediti drugačije radno vrijeme ugostiteljskih objekata (osim objekata za smještaj) propisano je čl.9.st.4. ZUD-a.

Kontrola: Pridržava li se ugostitelj propisanog radnog vremena?

Prekršaj: ako se ugostitelj ne pridržava propisanog radnog vremena (čl. 46. st.1.toč.2. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a po st.2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

Odredbom čl. 9.a. ZUD-a propisano je da Stožer civilne zaštite RH može odlukom privremeno urediti ili zabraniti rad svih ili pojedinih skupina i/ili vrsta ugostiteljskih objekata ili ograničiti radno vrijeme pojedinih ili svih skupina i/ili vrsta ugostiteljskih objekata propisanih čl. 9. ZUD-a u uvjetima posebnih okolnosti.³¹ Stoga se za vrijeme važenja odluka Stožera civilne zaštite RH na ugostiteljske objekte obuhvaćen to odlukom, ne primjenjuje odredba čl. 9. ZUD-a

Kontrola: Da li ugostitelj pruža ugostiteljske usluge suprotno odluci Stožera civilne zaštite RH za vrijeme dok je takva odluka na snazi?

Prekršaj: ako se ugostitelj ne pridržava odluke Stožera civilne zaštite RH dok je ista na snazi u (čl. 46. st.1.toč.6. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a po st.2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

9. Isticanje propisanih oznaka i obavijesti

U nastavku navodimo oznake i obavijesti koje moraju biti istaknuta na ulazu u ugostiteljski objekt ili njegovoj neposrednoj blizini ili unutar ugostiteljskog objekta na način vidljiv gostima, uz napomenu da je ugostitelj dužan istaknuti i druge obavijesti i oznake ako su propisane posebnim propisima (npr. obavijest o obvezi ispostavljanja računa i uzimanju računa od strane gosta).

9.1. Oznaka vrste, kategorije, posebnog standarda i oznake kvalitete

Ugostitelj je dužan na ulazu u ugostiteljski objekt ili u neposrednoj blizini vidno istaknuti natpis s oznakom tvrtke sukladno rješenju o upisu u sudski odnosno obrtni registar, a na propisan način i oznaku vrste utvrđene rješenjem nadležnog tijela odnosno, na propisani način i u propisanom obliku oznaku vrste i kategorije za objekt koji se kategorizira te oznaku posebnog standarda utvrđenog rješenjem nadležnog tijela i/ili oznaku kvalitete ako ugostiteljskom objektu dodijeljena, dok u ugostiteljskom objektu u kojemu pruža ugostiteljske usluge turistima (npr. kampu) mora vidno istaknuti i oznaku o pružanju usluga turistima.

Kontrola: Da li je ugostitelj na ulazu u ugostiteljski objekt ili neposrednoj blizini istaknuo oznaku tvrtke sukladno rješenju te oznaku vrste, odnosno vrste i kategorije (ako se objekt kategorizira), posebnog standarda i/ili oznake kvalitete na propisani način i u propisanom obliku te oznaku o pružanju usluge turistima ako ih u objektu pruža?

Upravna mjera: ako ugostitelj nije na ulazu u ugostiteljski objekti ili neposrednoj blizini vidno istaknuo oznaku tvrtke pod kojom posluje sukladno rješenju i/ili u propisanom obliku i na propisani način nije istaknuo oznaku vrste, kategorije, posebnog standarda i oznake kvalitete ugostiteljskog objekta te oznaku o tome da se u ugostiteljskom objektu pružaju ugostiteljske usluge turistima, ako se pružaju—rješenje kojim se naređuje otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u roku određenom u rješenju (čl. 44. st.1. ZUD); a ukoliko nedostaci i nepravilnosti ne budu otklonjeni u roku određenom u prethodnom rješenju—rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, dok se nedostaci ne otklone (čl. 44. st. 3. ZUD).

Prekršaj: ako ugostitelj na ulazu u ugostiteljski objekt vidno ne istakne: oznaku vrste, kategorije, posebnog standarda i oznaku kvalitete na propisani način i u propisanom obliku (čl. 47. st. 1. toč.1. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi); oznaku o pružanju ugostiteljskih usluga turistima, ako se pružaju (čl. 47. st. 1. toč. 10. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2 istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi); oznaku tvrtke pod kojom posluje sukladno rješenju o upisu u odgovarajući registar (čl. 46. st. 1. toč. 4. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta za sve prekršaje (čl. 42.a istog Zakona).

³¹ Posebne okolnosti podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnosti ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu (čl.9.st.2. ZUD).

9.2. Reklamiranje i oglašavanja ugostiteljski usluga sukladno rješenju

Prilikom oglašavanja i reklamiranja ugostiteljskih usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju, ugostitelj smije koristiti samo oznaku propisane vrste i kategorije (npr. odgovarajući broj zvjezdica) ugostiteljskog objekta, posebnog standarda, odnosno oznake kvalitete koja je utvrđena rješenjem nadležnog tijela.

Kontrola: Da li ugostitelj prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju koristi oznaku propisane vrste, kategorije, posebnog standarda odnosno oznake kvalitete koja je utvrđena rješenjem nadležnog tijela?

Upravna mjera: ako ugostitelj ističe oznaku za vrstu, kategoriju, posebnog standarda i/ili oznaku kvalitete u promidžbenim materijalima suprotno utvrđenoj vrsti, kategoriji, posebnog standardu i oznaci kvalitete utvrđene rješenjem nadležnog tijela—rješenje kojim se naređuje otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u roku određenom u rješenju (čl. 44. st. 1. ZUD), a ukoliko nedostaci i nepravilnosti ne budu otklonjeni u roku određenom u prethodnom rješenju—rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, dok se nedostaci ne otklone (čl. 44. st. 3. ZUD).

Prekršaj: ako ugostitelj prilikom oglašavanja i reklamiranja ugostiteljskih usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju koristi oznaku propisane vrste, kategorije, posebnog standarda, odnosno oznake kvalitete koja nije utvrđena rješenjem nadležnog g tijela (čl. 47. st. 1. toč. 15. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

9.3. Obavijest o radnom vremenu prodajnog objekta i pridržavanje istog

Ugostitelj je dužan na ulazu u ugostiteljski objekt vidno istaknuti obavijest o radnom vremenu sukladno čl. 9. ZUD-a te o radnim odnosno neradnim danima, a u ugostiteljskom objektu za smještaj i obavijest o radnom vremenu pojedinog ugostiteljskog sadržaja (npr. restorana, caffe bara, terase) ako nije istovjetno s radnim vremenom ugostiteljskog objekta te se pridržavati istaknutog radnog vremena.

Kontrola: Da li je ugostitelj na ulazu u ugostiteljski objekt vidno istaknuo obavijest o radnom vremenu sukladno čl. 9. ZUD te radnim odnosno neradnim danima, a unutar ugostiteljskog objekta za smještaj i radno vrijeme pojedinog ugostiteljskog sadržaja ako nije istovjetno s radnim vremenom objekta, te da li se pridržava istaknutog radnog vremena?

Prekršaj: ako na ulazu u ugostiteljski objekt nije vidno istaknuta obavijest o radnom vremenu i radnim, odnosno neradnim danima, a unutar ugostiteljskog objekta za smještaj i radno vrijeme pojedinog ugostiteljskog sadržaja ako to vrijeme nije istovjetno radnom vremenu ugostiteljskog objekta i/ili se ne pridržava istaknutog radnog vremena (čl. 47. st. 1. toč. 2. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a. istog Zakona).

9.4. Istanje cijena usluga i pridržavanje istaknutih cijena

Ugostitelj je dužan u ugostiteljskom objektu vidno istaknuti cijene usluga koje se nude na hrvatskom i najmanje jednom svjetskom jeziku, a kod pružanja usluga smještaja u cjenicima istaknuti i iznos turističke pristojbe, te cjenike (jelovnik i/ili karta pića) staviti na raspolaganje gostima u dovoljnom broju. Novčani iznosi usluga (jela, pića, napitka, smještaja i dr.) na cjeniku moraju se isticati u službe-

noj valuti RH (euro), a uz to mogu se isticati i u drugim valutama (tzv. „informativna cijena“), s time da je u tom slučaju za goste mjerodavna cijena istaknuta u kunama.³² Ugostiteljski objekti iz skupina Restorani, Barovi i Objekti jednostavnih usluga moraju imati na svakom stolu jelovnik i kartu pića ako se gosti uslužuju za stolom. Iznimno, ugostiteljski objekt vrste restorana i gostionica može imati dovoljan broj jelovnika i karti pića, sukladno učestalosti narudžbi ili na svakom stolu imati jelovnik i kartu pića. Ako se gosti uslužuju za točionikom, jelovnik i karta pića mora biti istaknuta za šanku. U ugostiteljskim objektima iz skupine Restorani i Barovi u kojima se gostima nude topla i hladna jela, jelovnici i karta pića moraju biti izloženi i na ulazu ugostiteljskog objekta na prikladan način, a obvezno se daje gostu na uvid prije preuzimanja narudžbe. U ugostiteljskim objektima iz skupine Hoteli, Kampovi i u restoranu ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj, na stavkom stolu moraju biti istaknut jelovnik i karta pića ili se isti daju gostu na uvid prije preuzimanju narudžbe. Ako se gost poslužuje sam sa samposlužne postave, umjesto jelovnika jela moraju biti postavljena putem odgovarajućih oznaka ili natpisa o vrsti jela, pića i napitaka, osim ako su jela, pića i napitci izloženi uz dekorativne plate i/ili su prepoznatljivi.³³ Ugostitelj ne smije primjenjivati diskriminirajuće zahtjeve uvjetovane državljanstvom te mjestom prebivališta ili boravišta što znači da ne smije isticati niti naplaćivati gostima državljanima drugih država ugovornice EGP-a više cijene ugostiteljskih usluga u odnosu na cijene koje primjenjuje prema domaćim gostima.

Kontrola: Pridržava li se ugostitelj propisane obveze glede isticanja cijena usluga koje se nude u ugostiteljskom objektu i da li za goste iz druge države članice EGP-a ističe više cijene u odnosu na cijene istaknute za domaće goste?

Prekršaj: ako u ugostiteljskom objektu nisu vidno istaknute cijene usluga (cjenici odnosno karte pića i jelovnici) ili pored hrvatskog cjenici nisu ispisani i najmanje na još jednom svjetskom jeziku, ili kod pružanja usluga smještaja na cjenicima nije naveden iznos turističke pristojbe ili cjenici nisu stavljeni gostu na raspolaganje u dovoljnom broju primjeraka (čl. 47. st. 1. toč. 5.—ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a ZUD); u cjenicima ističe više cijene za goste iz drugih država članica EGP-a u odnosu na cijene istaknute za domaće goste (čl. 33. st. 1. toč. 1. Zakona o uslugama—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika), uz primjenu oportuniteta (čl. 73. ZDI).

Kontrola: Pridržava li se ugostitelj istaknutih cijena?

Upravna mjera: ako je gostu zaračunata i naplaćena cijena od utvrđene cijene, a ugostitelj odbije gostu vratiti više naplaćeni iznos—rješenje kojim se naređuje ugostitelju vratiti više naplaćeni iznos oštećenom gostu (čl. 97. st. 1. ZDI).

Prekršaj: ako se ugostitelj: ne pridržava istaknutih cijena (čl. 47. st. 1. toč. 5. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a po st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

9.5. Obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora i postupanje po prigovoru

Ugostitelj je dužan omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora u ugostiteljskom objektu i bez odgađanja pisanim putem potvrditi

³² Čl. 3. st.3. i 4. Pravilnika o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda (Nar. nov., br. 117/22).

³³ Više o načinu isticanja cijena u ugostiteljskom objektu u članku autora ovoga članka "Istanje cijena u ugostiteljskoj djelatnosti" I dio, objavljen u časopisu RiPup br. 6/19 (str. 182-187) i II dio objavljen u istom časopisu br. 7/19 (str. 139-146).

njegov primitak te omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte, u ugostiteljskom objektu vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora, u pisanom obliku odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora te voditi i čuvati evidenciju prigovora gostiju godinu dana od dana primitka pisanog prigovora.

Kontrola: Da li ugostitelj omogućuje gostima podnošenje pisanog prigovora kako je to propisano Zakonom?

Prekršaj: ako ugostitelj ne omogući gostu podnošenje pisanih prigovora u svojim poslovnim prostorijama ili bez odgađanja pisanim putem ne potvrdi njegov primitak ili ne omogući gostu podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte ili u poslovnim prostorijama vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora ili u pisanom obliku ne odgovori na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora, ili ne vodi i/ili čuva pisanu evidenciju prigovora najmanje godinu dana od dana primitka pisanog prigovora (čl. 47.st.1.toč.9. ZUD- za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st.2. istog članka—za odgovornu osobu), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a. ZUD).

9.6. Obavijest o zabrani usluživanja alkoholnih pića i pridržavanja te zabrane

U ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića (npr. rakije, likeri, viski) i druga pića i napitci koji sadržavaju alkohol (npr. pivo, vino, gemišt, čaj s limunom) zabranjeno je usluživanje, odnosno dopuštanje konzumiranja takvih pića maloljetnicima. Ugostitelj mora u ugostiteljskom objektu na vidljivom mjestu istaknuti oznaku o zabrani usluživanja i dopuštanju konzumiranja alkoholnih pića maloljetnicima i pridržavati se te zabrane (ugostitelj ako posumnja da je gost maloljetnik, ima pravo odbiti ga poslužiti alkoholnim pićem i/ili drugim pićem koje sadrži alkohol, osim ako mu osoba dobrovoljno predoči na uvid osobnu ispravu iz koje je vidljivo da je punoljetna). Ako je predstavničko tijelo JLS donijelo odluku kojom je zabranjeno usluživanje alkoholnih pića u ugostiteljskim objektima u određenom razdoblju tijekom dana, tada se ugostitelj mora pridržavati te zabrane u odnosu na sve goste.

Kontrola: Da li se ugostitelj pridržava propisane zabrane glede usluživanja alkoholni i drugih pića koji sadrže alkohol?

Prekršaj: ako ugostitelj uslužuje odnosno dopušta konzumiranje alkoholnih i drugih pića i/ili napitaka koja sadržavaju alkohol u ugostiteljskom objektu maloljetnicima, i/ili u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića i druga pića i/ili napitci koji sadrže alkohol nije vidno istaknuo obavijest o toj zabrani ili ako usluge alkoholna pića protivno zabrani predstavničko tijela JLS (čl. 47.st.1.toč.16. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st.2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj).

10. Ispostavljanje računa

Ugostitelj je dužan izdati gostu čitljiv i točan račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, odnosno odobrenog popusta, a kod pružanja usluga smještaja navesti u računu i iznos turističke pristojbe, s tim da račun za usluge pružene gostu, u slučaju kada gost koristi ugostiteljske usluge putem turističke agencije ili drugog naručitelja usluge, ugostitelj može izdati turističkoj agenciji ili drugom naručitelju usluge. Iznosi na računima navode se u eurima.

Kontrola: Je li gostu izdan račun za svaku izvršenu uslugu s naznakom vrste, količine, cijene i odobrenim popustom ako je dan, a

za pruženu uslugu smještaja u računu naveden iznos turističke pristojbe, odnosno da li je ugostitelj račun izdao turističkoj agenciji ili drugom naručitelju usluge?

Prekršaj: ako ugostitelj ne izda gostu čitljiv i točan račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, odnosno odobrenog popusta, a kod pružanja usluga smještaja ne navede u računu i iznos turističke pristojbe, ili račun za pružene usluge gostu ne izda turističkoj agenciji ili drugom naručitelju usluge (čl. 47. st.1. toč. 6. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st.2.istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a. istog Zakona).

11. Ostale obveze ugostitelja prema Zakonu

U obavljanju ugostiteljske djelatnosti ugostitelj je dužan prema gostu odnositi se uljudno, korektno i profesionalno, te postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običajima (pažnjom dobrog stručnjaka).

Kontrola: Da li se ugostitelj prema gostu odnosi uljudno, korektno?

Prekršaj: ako se ugostitelj prema gostu ne odnosi uljudno, korektno i profesionalno (čl. 47. st. 1. toč. 12. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

U obavljanju ugostiteljske djelatnosti ugostitelj je dužan prema gostu postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običajima (pažnjom dobrog stručnjaka).

Kontrola: Da li se ugostitelj prema gostu postupa s povećanom pažnjom prema pravilima struke?

Prekršaj: Zakonom nije sankcioniran, ali turistički inspektor zbog navedene povrede može dostaviti obavijest o povredama pravila struke i običaja sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (ako je ugostitelj trgovačko društvo ili zadruga) odnosno pri Hrvatskoj obrtničkoj komori (ako je ugostitelj obrtnik).

Ugostitelj koji obavlja ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu koji posluje noću (noćni klub, noćni bar, disco klub) dužan je onemogućiti gostima iznošenje pića i napitaka radi konzumiranja izvan zatvorenih prostora ugostiteljskog objekta.

Kontrola: Da li je ugostitelj spriječio goste u iznošenju pića i napitaka radi konzumiranja izvan zatvorenih prostora noćnog kluba, disco kluba ili noćnog bara?

Prekršaj: ako ugostitelj nije spriječio iznošenje pića i napitaka iz noćnog kluba, noćnog bara i disco kluba radi njihove konzumacije izvan zatvorenog prostora ugostiteljskog objekta (čl. 47. st. 1. toč. 14. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

Ugostitelj koji je prestao u ugostiteljskom objektu obavljati ugostiteljsku djelatnost, dužan je nadležno tijelo koje je izdalo rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za objekt obavijestiti pisanim putem o toj činjenici u roku od 8 dana od dana nastale promjene.

Kontrola: Je li ugostitelj nakon što je prestao s obavljanjem ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu, o toj činjenici u propisanom roku pisanim putem obavijestio nadležno tijelo?

Prekršaj: ako je ugostitelj prestao obavljati ugostiteljsku djelatnost u ugostiteljskom objektu, a o toj činjenici u propisanom roku nije pisanim putem obavijestio nadležno tijelo (čl. 47. st. 1. toč. 11. ZUD—za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

12. Obveze ugostitelja koji pružaju usluge smještaja

12.1. Dodatne obveze prema odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti

Ugostitelj koji pruža ugostiteljske usluge u nekoj od vrsta ugostiteljskog objekta za smještaja, pored obveza i zabrana propisanih ZUD-om i koji se odnose na svakog ugostitelja, mora se pridržavati i sljedećih dodatnih obveza utvrđenih istim Zakonom: utvrditi i na recepciji istaknuti kućni red, a u svim sobama i apartmanima izvod iz kućnog reda te na propisan način voditi knjigu gostiju odnosno voditi popis turista putem informacijskog sustava za prijavu i odjavu turista eVisitor, a goste u smještaju osigurati od posljedica nesretnog slučaja.

Kontrola: Da li je ugostitelj u ugostiteljskom objektu za smještaj utvrdio kućni red te isti istaknuo na recepciji, a izvadak u svim sobama i apartmanima, vodi li knjigu gostiju na propisan način i u propisanom obliku (putem sustava eVisitor) i je li osigurao goste u smještaju od posljedica nesretnog slučaja?

Prekršaj: ako ugostitelj: nije utvrdio kućni red ili ga nije istaknuo na recepciji, ili izvadak iz kućnog reda nije istaknuo u svim sobama i apartmanima (čl. 47. st.1. toč. 3. ZUD–za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka–za odgovornu osobu u pravnoj osobi), uz primjenu oportuniteta (čl. 42.a istog Zakona); ne vodi knjigu gostiju u propisanom obliku (putem sustava eVisitor) i na propisan način (čl. 47. st. 1. toč. 7. ZUD–za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka–za odgovornu osobu u pravnoj osobi); nije osigurao goste u ugostiteljskom objektu za smještaj od posljedica nesretnog slučaja (čl. 47. st. 1. toč. 8. ZUD–za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika, a st. 2. istog članka–za odgovornu osobu u pravnoj osobi).

12.2. Obveze prema Zakonu o turističkoj pristojbi

Ugostitelj koji pruža usluge noćenja u smještajnom objektu obvezan je u roku od 24 sata od dolaska prijaviti u sustav eVisitor sve osobe kojima pružaj uslugu noćenja, te u roku od 24 sata odjaviti njihov boravak, a svakom gostu obračunati i naplatiti turističku pristojbu u propisanoj visini istodobno s naplatom pružene usluge.

Kontrola: Da li je ugostitelj u propisanom roku putem sustave eVisitor prijavio goste kojima pruža usluge noćenja kao i odjavio njihov boravak i je li gostu kojemu je pružao uslugu noćenja, obračunao i naplatio turističku pristojbu istodobno s naplatom usluge noćenja?

Prekršaj: ako ugostitelj u ugostiteljskom objektu za smještaj: u roku od 24 sata od dolaska ne prijavi u sustav eVisitor sve osobe kojima pruža uslugu noćenja te u roku od 24 sata od odlaska ne odjavi njihov boravak (čl. 27. st.1. toč. 4. ZTP–za ugostitelja pravnu osobu, po st.3. istog članka–za odgovornu osobu u pravnoj osobi, a po čl. 27.st.2.toč.4. ZTP–za ugostitelja obrtnika); u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati turističku pristojbu istodobno s naplatom usluge noćenja u smještajnom objektu (čl. 27. st.1. toč. 1. ZTP–za ugostitelja pravnu osobu, a po st.3. istog članka–za odgovornu osobu u pravnoj osobi, te po čl. 27.st. 2. toč. 1. ZTP–za ugostitelja obrtnika).

Ugostitelj je dužan u računu za pružene usluge noćenja posebno naznačiti iznos naplaćene turističke pristojbe i osnove za oslobođenje od plaćanja odnosno za plaćanje umanjenog iznosa turističke pristojbe i ne smije naplatiti turističku pristojbu u iznosu većem od propisanog (ako ga je naplatio, dužan je gostu vratiti više naplaćeni iznos).

Kontrola: Da li je na računu za pružene usluge noćenja posebno naznačen iznos naplaćene turističke pristojbe i osnova za oslobođenje od plaćanja ili za plaćanje umanjenog iznosa turističke pristojbe, a gostu naplaćena turistička pristojba u propisanoj visini te više naplaćeni iznos vratio gostu?

Upravna mjera: ako je ugostitelj gostu naplatio turističku pristojbu u iznosu većem od propisanog, a ugostitelj odbija gostu vratiti više naplaćeni iznos–rješenje o naređivanju vraćanja gostu više naplaćenog iznosa turističke pristojbe u roku određenom u rješenju (čl. 23. st.5. ZTP/), odnosno ako su podaci o gostu nepoznati–rješenje o naređivanju uplate više naplaćenog iznosa turističke pristojbe u korist državnog proračuna RH (čl. 23.st.6. ZTP).

Prekršaj: ako je ugostitelj: na računu za pružene usluge propustio posebno naznačiti iznos naplaćene turističke pristojbe, osnovu za oslobođenje od plaćanja odnosno za plaćanje umanjenog iznosa turističke pristojbe (čl. 27. st.1. toč. 2. ZTP–za ugostitelja pravnu osobu, a po st.3. istog članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi, te po čl. 27.st.2.toč.2. ZTP–za ugostitelja obrtnika); gostu naplatio turističku pristojbu u visini drugačijoj od propisane (čl. 27. st.1. toč.3. ZTP–za ugostitelja pravnu osobu, a po st.3. istog članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi, te po čl. 27.st.2.toč.3. ZTP–za ugostitelja obrtnika).

Naplaćenu turističku pristojbu ugostitelj je dužan uplatiti na propisan račun nadležne turističke zajednice svakog 1. i 15. u mjesecu za sva noćenja ostvarena u tom razdoblju s rokom dospijanja od 7 dana.

Kontrola: Da li je ugostitelj naplaćenu turističku pristojbu uplatio na propisani račun nadležne turističke zajednice svakog 1. i 15. u mjesecu za sva noćenja ostvarena u tom razdoblju, s rokom dospijanja od 7 dana?

Upravna mjera: ako ugostitelj naplaćenu turističku pristojbu u propisanim rokovima nije uplatio na propisani račun nadležne turističke zajednice–rješenje o naređivanju uplate turističke pristojbe na propisani račun nadležne turističke zajednice (čl. 23. st. 2. ZTP).

Prekršaj: ako ugostitelj na propisan račun nadležne turističke zajednice nije uplatio iznos naplaćene turističke pristojbe svakog 1. i 15. u mjesecu za sva ostvarena noćenja u tom razdoblju, s rokom dospijanja od 7 dana (čl. 26. st.1. ZTP–za ugostitelja pravnu osobu, a po st.3. istog članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi, te po čl. 27.st.2. ZTP–za ugostitelja obrtnika).

13. Kontrola zabrane pušenja u ugostiteljskom objektu

U zatvorenom prostoru ugostiteljskog objekta zabranjeno je pušenje kao i na prostoru terase koja ima krov i potpuno je zatvorena s više od polovice pripadajućih stijena. Iznimno, pušenje je dopušteno: a) u posebnim, za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju (uz obvezu vidnog isticanja oznake o dozvoli pušenja u tom prostoru); b) u prostoru za pušenje ("pušačka kabina") ugostiteljskog objekta ako isti ispunjava uvjete iz čl. 26. do 31. ZOUĐP-a (u tom se prostoru ne smije se posluživati hrana ni piće); c) te u pušačkom prostoru unutar ugostiteljskog objekta u kojem se uslužuje isključivo piće i koji ne može ispuniti propisane uvjete za prostor za pušenje, uz uvjet da pušački prostor ispunjava uvjete propisane čl. 32. istog Zakona (pored ostalog i da je vidno istaknuta oznaka da se u tom prostoru smije pušiti te da je prostor opremljen sredstvima promidžbe spoznaje o štetnosti uporabe duhanskih proizvoda (plakati, leci, naljepnice i sl.). Za prostor za pušenje i pušački prostor, ugostitelj je obvezan ishoditi rješenje Ministarstva zdravstva.

Kontrola: Da li prostor za pušenje ("pušačka kabina") ili pušački prostor u ugostiteljskim objektima u kojima se uslužuju jela, pića i napitci ispunjavaju propisane uvjete?

Prekršaj: ako prostor za pušenje ne ispunjava propisane uvjete iz čl. 27. do 31. ZOUDP-a ili se u istom uslužuje hrana, ili u ugostiteljskom objektu u kojem se poslužuje pretežito piće, pušački prostor ne ispunjava uvjete propisane čl. 32. ZOUDP-a ili za iste prostore ugostitelj ishodio rješenje Ministarstva zdravstva (čl. 40. st.1. istog Zakona—za pravnu osobu, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi i ugostitelja obrtnika) i uz primjenu oportuniteta (čl. 73. ZDI).

Ugostitelj je dužan osigurati poštovanje zabrane pušenja u zatvorenom prostoru ugostiteljskog objekta, osim u prostoriji određenoj za pušenje u ugostiteljskom objektu za smještaj, a u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuje hrana i piće, u prostoru za pušenje i pušačkom prostoru.

Kontrola: Da li se ugostitelj pridržava propisane zabrane pušenja unutar zatvorenog prostora ugostiteljskog objekta?

Prekršaji: ako, osim u prostorima dopuštenim za pušenje: ugostitelj ne osigura poštovanje zabrane pušenja u zatvorenom prostoru ugostiteljskog objekta (čl. 40. st. 1. toč. 53. ZOUDP-a za ugostitelja pravnu osobu, a st. 2. istog članka—za odgovornu osobu u pravnoj osobi i ugostitelja obrtnika); je zatečena osoba koja puši izvan dopuštenih prostora (čl. 41. st. 1. ZOUDP—za ugostitelja pravnu osobu, a st. 2. istog članka za ugostitelja obrtnika); osoba zatečena u zatvorenom prostoru ugostiteljskog objekta puši duhanski i srodni proizvod ili biljni proizvod ili rabi elektronička cigareta s nikotinskim punjenjem ili bez tog punjenja ili vodenu lulu (čl. 43. st. 1. istog Zakona—za osobu zatečenu u pušenju).

14. Prekršajne kazne

U nastavku članka dajemo sažeti prikaz novčanih kazni za pojedine prekršaje u zakonima koji se navode u ovom članku, uz napomenu da su novčane kazne koje su u nekim zakonima još uvijek ostale naznačene u kunama, u ovom članku iskazane i u eurima, primjenom fiksnog tečaja konverzije 1 EUR = 7,53450 kn te općih pravila za preračunavanje i zaokruživanje u skladu s odredbom čl. 14. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.³⁴

Za prekršaje iz čl. 46. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti propisana je novčana kazna za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika u iznosu od 5.000,00 do 30.000,00 kn (663,61 do 3.981,68 eura) i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kn (398,17 do 1.327,23 eura). U slučaju ponavljanja istog prekršaja u istom objektu, propisana je novčana kazna u višem iznosu. Za prekršaj iz čl. 46. Zakona, turistički inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja za pravnu osobu i obrtnika u iznosu od 2.000,00 kn (265,45 eura), a za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 1.500,00 kn (199,08 eura), osim u slučaju ponavljanja istog prekršaja. Za prekršaj iz čl. 47. ovoga Zakona, propisana je novčana kazna za ugostitelja pravnu osobu i obrtnika u iznosu od 2.500,00 do 20.000,00 kn (331,81 do 2.654,46 eura) i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 2.000,00 do 7.000,00 kn (265,45 do 929,06 eura). U slučaju ponavljanja istog prekršaja u istom objektu, propisana je novčana kazna u višem iznosu. Za prekršaj iz čl. 47. Zakona turistički inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja za pravnu osobu i obrtnika u iznosu od 1.500,00 kn (199,08 eura), a za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 1.000,00 kn (132,71 eura), osim u slučaju ponavljanja istog prekršaja.

Za prekršaj iz čl. 26. Zakona o turističkoj pristojbi propisana je novčana kazna za ugostitelja pravnu osobu u iznosu od 2.000,00 do 25.000,00 kn (265,45 do 3.318,07 eura) i za odgovornu osobu

u pravnoj osobi u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 kn (132,71 do 663,61 eura), a za ugostitelja obrtnika u iznosu od 2.000,00 do 25.000,00 kn (265,45 do 3.318,07 eura). Za prekršaj iz čl. 27. ovoga Zakona propisana je novčana kazna za ugostitelja pravnu osobu u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kn (265,45 do 1.327,23 eura) i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 1.000,00 do 4.000,00 kn (132,71 do 530,89 eura), a za ugostitelja obrtnika u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kn (265,45 do 1.327,23 eura). U slučaju ponavljanja prekršaja, novčane kazne propisane su u višem iznosu. Za navedene prekršaje, turistički inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja, za pravnu osobu u iznosu od 1.000,00 kn (132,71 eura) i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 800,00 kn (106,18 eura), osim u slučaju ponavljanja prekršaja.

Za prekršaje iz čl. 93. Zakona o obrtu propisana je novčana kazna za obrtnika u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kn (265,45 do 2.654,46 eura) ili novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 500,00 kn (66,36 eura).

Za prekršaj iz čl. 10. Zakona o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti, propisana je novčana kazna za pravnu osobu u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kn (2.654,47 do 6.636,14 eura) i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kn (663,61 do 2.654,46 eura) te za fizičku osobu u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kn (1.327,23 do 3.981,68 eura).

Za prekršaj iz čl. 40. Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda propisana je novčana kazna za pravnu osobu u iznosu od 70.000,00 do 150.000,00 kn (9.290,60 do 19.908,42 eura), za odgovornu osobu u pravnoj osobi i obrtnika u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kn (663,61 do 1.990,84 eura), a za prekršaj iz čl. 41. ovoga Zakona, novčana kazna za pravnu osobu u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kn (265,45 do 2.654,46 eura) i za obrtnika u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kn (265,45 do 663,61 eura). Za prekršaj iz čl. 43. ovoga Zakona propisana je novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja za fizičku osobu zatečenu u pušenju u ugostiteljskom objektu u iznosu od 1.000,00 kn (132,71 eura).

Za prekršaj iz čl. 127. Zakona o Državnom inspektoratu propisana je novčana kazna za pravnu osobu u iznosu od 3.980,00 do 15.920,00 eura, za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 390,00 do 2.650,00 eura, a za obrtnika u iznosu od 2.650,00 do 10.610,00 eura. Za prekršaje iz čl. 128. i 129. ovoga Zakona propisana je novčana kazna za fizičku osobu u iznosu od 390,00 do 660,00 eura.

15. Zaključak

Inspekcijski nadzor poslovanja ugostitelja u ugostiteljskom objektu u području djelatnosti ugostiteljstva obavljaju turistički inspektori Državnog inspektorata, koji kontroliraju primjenu Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i njegovih provedbenih pravilnika vezano za ispunjavanje propisanih uvjeta za vrstu i kategoriju ugostiteljskog objekta u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost, ispunjavanje obveza i zabrana propisanih tim Zakonom, a u ugostiteljskim objektima u kojima se pružaju usluge smještaja, pravilnost obračunavanja i naplate turističke pristojbe te zabranu pušenja u ugostiteljskim objektima. Ako u provedbi inspekcijskog nadzora utvrde povrede propisa, turistički inspektori su ovlašteni i dužni prema ugostitelju poduzeti propisane upravne mjere i prekršajne sankcije. U ovom članku nastojali samo u bitnom ukazati što najčešće kontroliraju turistički inspektori u ugostiteljskom objektu tijekom obavljanja redovnih inspekcijskih nadzora te za koje povrede propisa se izriču upravne mjere, a koje se smatraju prekršajima i sankcioniraju novčanim kaznama.

³⁴ Nar. nov., br. 57/22. i 88/22.-Ispr.